

Жаш Лемко

РІК I.

Ч. 18

Львів, 15-го вересня 1934

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тел. 57-90.
NASZ ŁEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1·80 зол., Чвертьрічно 1·— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

ІЩЕ НАС ТРОЯТЬ...

В Новім Санчі поліція впала на слід таємничого перевозу «кропки» на Лемківщину. В Krakowі якийсь Ельдорадо вислав до Горлиць 4 бутлі ваги 45 кг. «синтетичного» оцту (так було написано наверху). Бутлі були запечатані гіпсом, а в цей спосіб печатається лише легкопальні й вибухові матеріали. Коли розпечатали, пізнати, що в середині «кропка», себто етер страшна отруя, яка палить внутренності.

В Горлицях арештували трьох старозаконних, на прізвище котрих посилка була адресована. Вони то розпродували ту смердячу отрую-кропку, що від неї бовванють лемківські діти по селах від Криниці поза Горлиці на схід і на тім винищуванні старого здорового лемківського племені, робили великанські інтереси.

Не досить, що жиди з нас суть посліду кровавицю на дровах, худобі, маслі, яйцях, грибах, то ще й нас хотять витровити, як колись бідних наших братів гуцулів, щоби засісти собі на нашій прекрасній і багатій Лемківщині. А написати щось на жидів в українській газеті, то роблять крик на цілий світ; що то антисемітізм (протижидівство). От так одні нас тровлять, другі хочуть вислати на сибірські леди, щоби загарбати нашу відвічну прадідівську батьківщину. Але ми не повинні даватися обманювати, тільки тримати міцно з братами-українцями на Сході.

ЛЕМКІВСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ.

Недавно була у Варшаві делегація лемків з сяніцького і ліського повітів в справі задержання окружного суду в Сяноці. Як відомо, хочуть знести сяніцький окружний суд, а цілий сяніцький судовий округ (пов. Сянік і Лісько) прилучити до Яслів.

Не знати що зроблять з тим судом.

ДІСТАНУТЬ ЖИТО.

Ті, що потерпіли від літньої повені, дістануть жито. Цікаво, чи на Лемківщині хто дістане.

У НАС ПРИДАЛОСЯБИ ТАКЕ.

В Югославії заборонили творити картелі, тобто промислових спілок для вдергання високої ціни. Через ті картелі й ми платимо дорого за цукор, бетон, нафту і т. д.

НУ, НАРЕШТІ ТРОХИ!

В західній і середній Польщі подешевів цукор о 15 сотиків на 1 кг., а в східній Галичині, Волині і Поліссі о 25 гр. на 1 кг.

ПШЕНИЦЯ ХУДОБІ.

На цегорічній пшеничній конференції в Лондоні договорилися, що в світі за багато пшениці. Делегат з Польщі навіть радив користити пшеницею худобу.

А в нас на Лемківщині часом не вродиться навіть кепський овес.

БУДЕ ВЧАСНА ЗИМА!

В північно-італійських горах впав сніг на 30 см. грубо. Сніг вкрив навіть низькі горби, нищів Карпатських верхів. На підгірю великі щоки заподіяли зливи і вітри. В понеділок 3. вересня впав також сніг в французьких горах.

АХ, ТІ НІМЕЦЬКІ ГОІ!

В Німеччині вийшов розпорядок, що членам гітлерівської партії не вільно приймати заступства жидів у судах оскільки йде про розправи проти гітлерівців. Не вільно також вставлятися за жидами до влади, видавати їм посвідки та принимати гроші навіть на партійні ціли, не вільно з жидами бути разом в публичних льокалях (на прим. у театрі) і т. п. Гітлерівцям, занятым у жидівських підприємствах не вільно в часі заняття в домівці підприємства носити гітлерівських відзнак.

ПОЗИЧИЛИ НА БУДОВУ ДОРІГ.

Польща позичила в Англії на вибудування 7.000 км. доріг — 30 міліонів англ. фунтів стерлінгів (1 міліярд зл. без 220 міл. зл.).

Може з того трошки піде й на Лемківщину, бо тут всюди страшні дороги.

ЗБУНТУВАЛИСЯ.

У Відні в касарні Гаймвери у Фльорісдорфі вибух бунт з причини іменування нового команданта Гаймвери. По короткій боротьбі військо і поліція здавили бунт і обсадили касарню. (Гаймвера — австрійське військо).

500 ВЯЗНІВ В БЕРЕЗІ КАРТУЗЬКІЙ.

Польські газети пишуть, що в таборі відокремлення в Березі Картузькій перебуває тепер 500 вязнів.

КОНГРЕС НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН.

Від 4—6 вересня ц. р. відбувався в Берні (Швейцарія) конгрес національних меншин європейських держав. Від українців під Польщею іздила на Конгрес посолка Мілена Рудницька.

ЗАКЛЮЧИЛИ СОЮЗ.

Три північні маленькі надбалтійські держави Естонія, Латвія і Литва, заключили спільний господарсько-політичний союз в обороні перед великими державами.

УКРАЇНСЬКЕ БЕНЗИНОВЕ МИЛО.

Від кількох літ виробляють фабрики в Західній Європі так зване бензинове мило з домішкою беззини. Воно сильніше від звичайного та пере передусім товсті та дуже брудні плями, наприклад з мази, шміру і т. д. Кромі того воно відзаразнює і його тому вживають в лічницях та лікарі. В останньому часі зачала виробляти бензинове мило також наша українська фабрика мила «Центросоюз».

Чому ми тепер називаємося українцями?

Що пише про історію повстання назви „Україна“ — Українська Загальна Енциклопедія (Книга Знання)?

Виходить тепер друком щомісячними книжками „Українська Загальна Енциклопедія“, або „Книга Знання“, в якій буде списана ціла людська наука і знання, все що лишилося дотепер на світі людина пізнала й зробила. Такі енциклопедії мають вже всі культурні народи, українці щойно цого року викінчують свою книгу знання. Над „Українською Загальною Енциклопедією“ працює близько 100 українських учених з цілого світа, отже з Києва, зі Львова, з Буковини, Закарпаття, Праги, Варшави, Берліна, Парижа, Америки, Канади, Зеленої України (в Азії), Београду (Югославія) і т.д. Над самим відділом про Україну, який вже вийшов у трьох книжках, а не знати в кількох ще вийде, працює 75-ох визначних українських вчених.

Тому, що у нас на Лемківщині ще іде спір і баламута про назву нашого народу й нашої землі, поєднано докладний відпис з Української Загальної Енциклопедії, отже з книги, яку якийбудь дурень не писав і якій муситься вірити, того всього, що написано про назву „Україна“. Хто не вірить, най собі прочитає першу сторінку 24. числа Української Книги Знання, виданої за місяць березень 1934 р. Найперше відписуємо все без змін, а опісля пояснимо простіше, бо не кожний може буде міг все гаразд зрозуміти.

Наша стара історична назва Русь!

Як у інших народів, назва нашого народу та земель ним заселених змінялася; вона в різних часах була різна:

1) **Словіни**, означення для місцевого населення напр. у „Руській Правді“, де цій назві протиставлювано назву „русин“ (дружинник). Частіші були назви окремих племен поляни, деревляни, сіверяни й ін.

2) **Русь** — спершу назва (чужого походження) землі полян біля Києва супроти земель: деревлян, вятичів, Новгороду, Суздалю й ін., пізніше із поширенням і укріпленням київської держави, назва для всіх українських земель і майже цілої східної Європи, як географічний термін і ім'я народу. Слово „русин“ довгі часи знане тільки в одині, замісць множини, збірне ім'я: „Русь“, — у „Слові о полку Ігоревім“ — „русиці“. Коло XVI. віку виринає „русняк“, „руснак“, у козацьких літописах утво-

рено (на зразок: сербин — серби) термін у множині „руси“ („Історія русов“). Галичина мала в XIV. віку назву „королівство Руси“, пізніше до XVIII. віку „руське воєводство“, і тут, у Холмщині, також на Буковині назва „Русь“, „русины“, „руський“, уживано до початків XX. віку; сьогодні ще її вживають на Закарпатті.

3) Назва „**Мала Русь**“ — з XIV. віку для галицько-володимирської держави й галицької митрополії (вперше у грамоті Юрія Болеслава з 1335. р.: „dux totius Russiae Minoris“), власне: „менша Русь“ у протилежність до земель київської митрополії, „більшої Русі“. Після занепаду самостійності Галичини ця назва в XV. віку, в титулі київських митрополитів (пр. у Петра Могили), які замісць „усеї Руси“ у зносинах із московськими патріархами, почали титулувати себе митрополитами „всеї Малої Росії“. Цю назву приняли й київські церковні письменники для земель, приналежних до київської митрополії, себто України й Білорусі. Під їх впливом після Переяславської умови 1654. р., московський цар додав до своєго титулу й „Малу Росію“. З того часу московський уряд уживав назви „Малоросія“ для козацької держави. Рідше вживали її в козацькім урядуванні, пр. на печатах, буває вона і в козацьких літописців, але все тільки як державна назва. Назви „малорос“, „малоруський“ на означення національності й мови, прийнялися в російській об'єднительній літературі XIX. віку.

Наша теперішня назва „Україна“, „українець“, „український“!

4) Назва „**Україна**“ в літописах XII—XIII. віків, означає „пограничну землю“; пр. 1189. р. Ростислав Берладничич ішов походом „ко українъ галичъкої“ (на подністрянське Пониззя); 1215. р. поляки заняли „Берестя, Угровеськ, Верещин, Столп, Комов і всю Україну“ (забужанську); 1187. р. покінчив життя князь Володимир Глібович, що вславився пограничною боротьбою з половцями: „за ним Україна дуже жалувала (постона)“. Мешканці пограниччя (східного й західного) звалися „українці“. З кінцем XV. і весь XVI. вік ця назва означає також пограниччя: вгадується „україна“ руська, київська, волинська, подільська, брацлавська;

уживається деколи у множині „по українах“, прикметник — „українний“, — назва людей — „українники“. Щойно з кінцем XVI-го і початком XVII. віку, з розвитком козаччини, „Україна“ стає географічною назвою для середньої Придніпрянщини (південних частин Київщини й Брацлавщини); „українці“ — назва для мешканців України.

Під час воєн Хмельницького, разом із козацькими завоюваннями назва „Україна“ поширювалася на західні землі; 1657 р. гетьман Виговський домагався від шведів „права цілої старовинної України або Руси, де бувала грецька віра і де є ще мова, аж до Висли“.

В західній Європі спопуляризував (поширив) назву „Україна“ найбільше Боплан книгою „Descriptio d'Ukraine“ (1649 р.) й величими мапами „Delineatio specialis et accurata Ucrainae cum suis palatinatibus“ (1650 р.) і ін.; тут до України заражовано й західні землі: Люблінщину, Белзчину, Волинь, Покуття. Але головно назви „Україна“ вживали для земель козацької держави по обох боках Дніпра (Гетьманщина); Запорожжя до України не зачислювали.

На означення мови й національності вживали в XVII—XVIII віках далі терміну „**руський**“, деколи „**козакоруський**“, „**малоросійський**“ (Величко), „**український**“, пр. 1670 р. козацький гетьман П. Дорошенко пише до польського сейму про „всі духовні і світські руського православного українського народу стани“. Зі зростом національної свідомості в 19. віку найбільше під впливом творчості Шевченка, прийнялися назви: „Україна“, „українці“, „український“ як термін етнографічний і національний.

У Галичині й на Буковині до початку 20-го віку вживали ще зложені назви „Україна-Русь“, „українсько-руський“, видуманої П. Свєнціцьким у 60-их роках XIX віку; тепер ця назва зникнула, її заступили тільки „Україна“, „українці“, „український“.

Це все написано на підставі таких книжок (хто не віривби, а хотівби переконатися, чи то дійсно правда, нехай прочитає ось такі книжки):

Jabłonowski A., Україна, Źródła dziejowe, tom XXII, Warszawa 1897 г.; Грушевський М., Історія України-Руси I—VIII; Велика, Мала і

Біла Русь („Україна“, Київ 1917 р.); **Барвінський Б.**, Історичний розв'язок імені українсько-руського народу, Львів 1909 р.; **Охримович В.**, Про виголос і наголос слова „Україна“, Записки НТШ, том 133, Львів 1922; Dorosenko D., Namen „Rus“, „Russland“ und „Ukraine“ in ihrer historischen und gegenwärtigen Bedeutung, Berlin 1931.

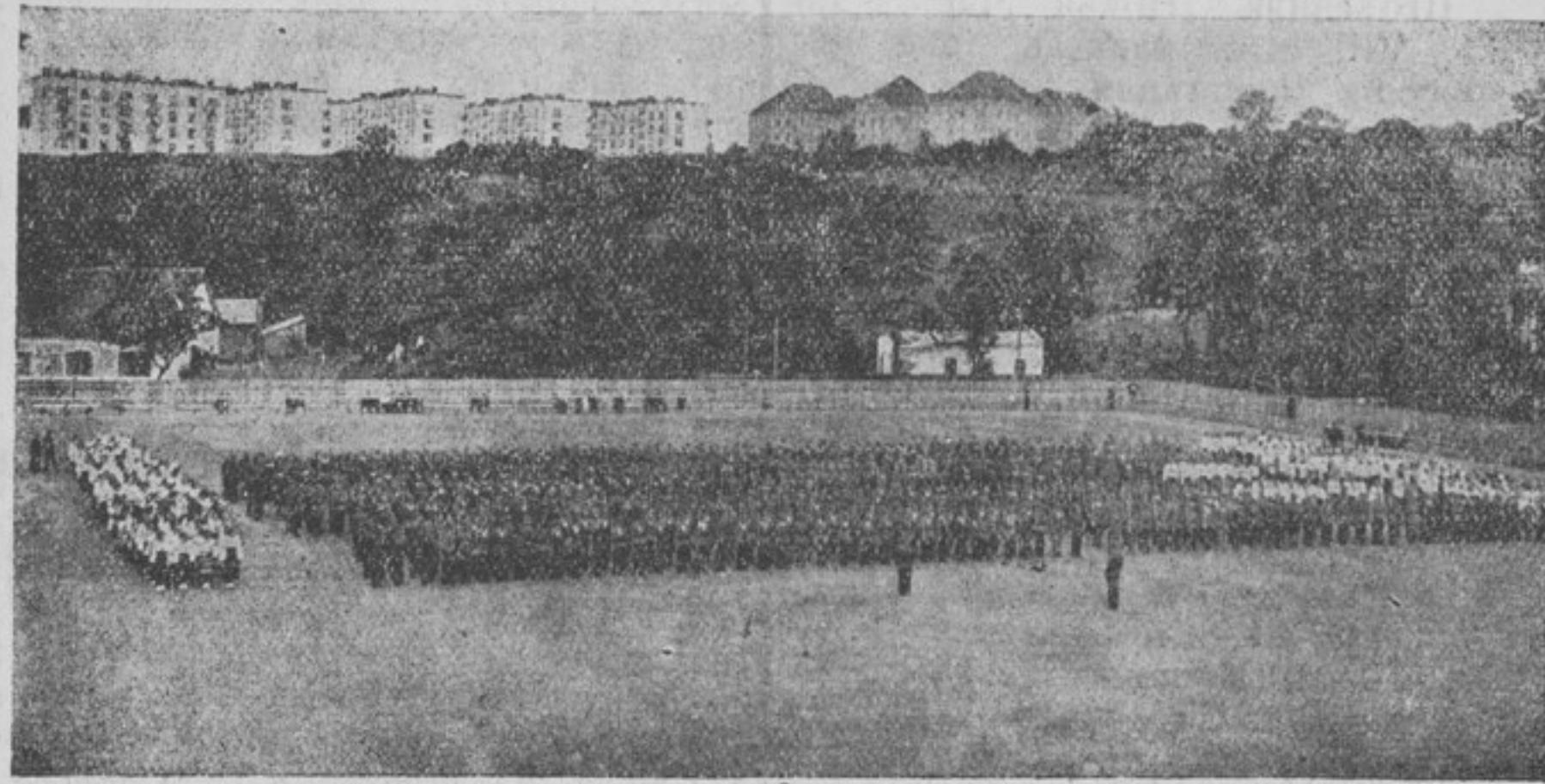
Під розділом про історію назви нашого народу й землі підписаний наш славний історик **Іван Крипакевич**.

В неділю, дня 26. серпня ц. р. в 20-ті роковини вімаршу українського війська—Українських Січових Стрільців на світову війну, відбувся прегарний „Луговий День“, у якому також посвячено власну площа „Лугу“ у Львові.

„Луг“ то є така пожарничо-руханкова організація нашої молоді, то є молодих парубків і дівчат. Та організація вчить нашу молодь дисципліни, порядку, органіованого життя, а також через всілякі руханкові вправи виробляє справність нашого тіла. Без тих прикмет дуже важко нині жити. „Луг“ має також практичну вартість, бо в разі пожару в селі, луговики, себто члени „Лугу“ мають обовязок гасити пожар.

На Лемківщині в сяніцькім і короснянськім повітах є „Луги“. В справі поради, як заложити в селі Товариство „Луг“ писати на таку

Великий З'їзд „Лугу“ у Львові

Луговий звіт на своїй площі під час лугового свята 26. серпня ц. р.

адресу: Товариство „Великий Луг“
Львів, вул. Коперника 5.

Дня 26. серпня ц. р. зіхалися до Львова майже з цілого краю, а також з Лемківщини луговики й луговички на луговий попис, а також щоби посвятити нову, велику, гарну площу, яку зробили луговики власною працею. Давніше на тому місці були горби, сьогодні—рівна, як стіл площа до вправ, ігор і забав. А все те луговики прокопали лопатами й джаганами (кромпачами). Посвятив площу львівський епис-

коп д-р Іван Бучко і виголосив гарну проповідь.

По полуничі був попис зорганізованих луговиків і луговичок, на який складалися різні гарні вправи. По вправах була роздача нагород і дефіляда перед проводом „Лугу“.

Луговий день какінчився відспіванням Лугової пісні „Ой у лузі червона калина“...

В Луговому Святі брали також участь представники польської влади.

Осінню, подумаймо про пчоли!

Пасічництво то дуже важна доходова галузь і неодного газду може виратувати з біди в нинішньому тяжкому часі, лише треба пасічникувати з книжкою в руці і по новому. У кого нема грошей на спровадження пасічничої книжки-підручника, най зложиться хоч би і десь якох і тоді лекше спровадити гуртом. Найліпший підручник то є Є. Архипенка „Поступове пасічництво“. Коштує 5 зл. Можна дістати через Ред. „Нашого Лемка“. Там найдете всі поради до пасічникування. Де мало охотних до такого гуртового спроважування книжки, а хотіли би найперше заложити пасіку, для тих ту подам коротко, в який спосіб найлекше буде їм заложити пасіку.

Я сам живу на Лемківщині, знаю добре тутешні відносини пасічництва, бо пасічникую уже від 10 років і пораджу так, як сам випрактикував.

Найліпше є зчинати від 1 пня. Коли уже маємо 1 пень, можемо поволи приходити до чимраз біль-

шої пасіки. В кожнім селі знайдеся оден-двох пчолярів, отже треба перейти до них і попросити оглянути його пні і взяти розмір на вулий. Але не треба ніколи „округляка“ робити, лише рамковий. (Український, Дадан, американський, варшавський і т. п. остаточно славянський). Придивитися добре, взяти міру докладно, бо кожна недокладність лише утруднює роботу і починати будувати з сухих дошок, даючи межі дошки солому. Як вже маємо вулий готовий, робимо дашок, рамки і ставимо в то місце, де має вже стояти. Ставити можна на чотирьох паликах вбитих в землю. Уважати щоби просто стояв, бо навіть мале нахилення шкодить, (пчоли витягнули би так рамки, що трудно було би потім витягти). Тепер треба постаратися про кілька плястрів штучної вощини, або по-просту кусень (оден більший чи кілька менших) пчільної суші від пасічника і наліпити на 4—5 рамок по паскови 5 до 10 см. широкому, на горішну листовку рамки, ува-

жаючи на правильність положення комірок. Маючи то всьо, можемо ждати спокійно аж вилетить рій в того пасічника, що ми вже перед тим замовили собі при нагоді. В межичасі можемо собі зробити ситко на лиці, підкуреч і т. ін. легко викональне пасічничі прибори. Коли вилетів рій, пасічник здіймив, впускаємо його до нашого вулика і маємо вже пень готовий. Пчіл боятися не треба, поводитися спокійно з ними, не днерувуватися, шпіритайки або крапки чи пак іншого алкогольного напитку не уживати, бо пчоли не люблять того запаху.

Тепер в осені маємо дві справи на тямці: Треба нам приготувати сухі дошки на вулики та спровадити пасічницу книжку—Архипенка.

Про те, як треба пильнувати новоосадженого роя і про ріжні способи, як обходиться з пчолами, напишу другим разом.

В.

Чесні Воробличани:

Ваш допис буде надрукований в 19-ім ч. „Нашого Лемка“.

Ред. „Н. Л.“

ЦІКАВА ІСТОРІЯ „ЛЕМКІВСЬКОГО БУКВАРЯ“

Щоденник „Новий Час“ з дня 25. VIII. ц. р. написав таке про причини повстання „лемківського букваря“:

„Цікава, аж надто цікава є історія т. зв. „Лемківського букваря“, що то стільки наробив шуму. Варто з нею запознати наших читачів. А саме: „Учитель з Криниці“ (так лемківські кашапи звикнули називати пана Методія) задумав виставити в Криниці — живцю віллю (палатку). І це неабияку, тільки аж триповерхову, однаке не скромну, лише з найвижчим комфортом. Нехай би собі будував, щастя йому було Богу. Тільки пощо він ту віллю лутив з долею Лемківщини? А чому? Ось послухайте: настало крізя й панові Методієві забракло гр. шей на викінчення віллі. Запозичився, як то кашуть, аж „по вуха“. Тоді виав на геніяльний помисл робити інтерес на політиці. Інші роблять, чому ж би й він не мав зробити. Так зродився в голові пана Методія план видання лемківського букваря. А тому що коморники тиснули — на „гальоп“, тому також „на коліні“ робилося нове „благо“ Лемківщини що їй на ім'я „лемківський буквар“. Пан „учитель з Криниці“ прямо „перевалив“ польський „elementarz szkolny“ на якийсь дивоглядний говір. Цей говір якийсь такий штучний, такий дивний, такі в ньому чудернацькі слова, такі наївні вискази, що напоавду треба дивуватися, як можна було щось подібного взагалі до школ вводити. У тому поспішному творенні лемківського букваря помогали панові Методієві не якісь лемки, не якісь знавці Лемківщини, але новосадецькі семінаристи-поляки, що лемків хіба бачили на торзі в Новому Санчі. Отже так назмання вдалося склеїти духову лектуру тисячів лемківських діточок.

На прикладі лемківського букваря Й взагалі того цілого лемківсь-

РЕВІЗІЇ В КОСТАРІВЦЯХ

п. Сянік.

«Курієр Львовський» з дня 24. серпня ц. р. подає таку новинку: »Від років тихе і спокійне село Костарівці, якого мешканці, вбільшості русини, жили в цілковитій згоді з поляками, сьогодні внаслідок агітації „молодих“ стало кузнею ворожнеч і тайних українських організацій. Недавно поліція приступила до очищення тієї нездороної атмосфери і перепровадила ряд ревізій та переслухала около 50 свідків, з яких двох арештували. Дальше слідство ведеться.

кого сепаратизму ніяк не можемо зрозуміти московофілів. Український рух поборюється в ім'я єдінства цілого „руського“ народу, мовляв українці сепаруються, а тут вони самі ще більш цей самий, скажім по їхньому „русский“ народ атомізують, (роздрібнюють) бо виділюють з нього кат зна в якій цілі п в мільйоновий лемківський народ.

Пан Методій за свій історичний

твір сподівався від сильних „міра сего“ великої винагороди. Гринайменше на покриття довгів або пишної віллі. Тимчасом дістав аж...

200 зл. А екзекутори були такі, що навіть на вулиці непокоїли його. До того ще жиди йому злічитували віллю, одиноку мрію. І так пан Методій інтересу не зробив і скомпромітувався (зганьбився) в очах свого народу. А буквар остався і словняє „свою“ роботу“.

Еміграція не забуває про лемків

В 1927. році оснувала українська сяніцька громада лемківське товариство „Український Народний Дім“ у Сяноці. Завданням цього товариства є придбати площу та побудувати домівку, що мала бстати осередком нашого національного життя. Там примістилися всі українські установи, а ми не мусли б шукати і просити приміщення в чужих.

Певна річ, що саме сяніцьке громадянство не в силі зложити фонди на будову власної відповідної домівки, тому звернулося воно з проханням о поміч до цілого нашого громадянства взагалі, а особливо до наших братів еміграції в Америці.

І треба признатись, що наше громадянство в краю майже не відгукнулося на наше прохання. За те не забули про нас наші брати в Америці та впродовж 1934. року прислали свої тяжко запрацювані гроші та допомогли сплатити купчу за площе під будову. А треба знати, що закуплена площа міститься в середмісті Сянока, а різні наші приятелі вже тепер плачуть та шкодують, що допустили до того, що ми таку площе купили.

В цій статті хочу як приклад та заохочу іншим розповісти, якто емігранти-лемки із села Одрехова (повіт Сянік) широко зуміли допомочи своїм братам в старім краю та прибирати на ціли „Українського Народного Дому в Сяноці“ квоту 72 дол. 35 ц.

Першу думку про поміч У. Н. Д. в Сяноці підняв один Одреховець на зборах Брацтва Св. Івана Хрестителя в Буфало ще дня 10. листопада 1933. року. На цих зборах обговорили ціль і значення Народного Дому на Лемківщині в Сяноці та рішили допомогти збираючи жертв в готівці на будову так важного нам всім Дому.

Рішили вибрати комітет, а в його склад вибрали Одрехівців: Николая Гнатика, Дмитра Березюка і

Михайла Завіського. Рвнож рішили виасигнувати з Братської каси двайма долярів на початок діла.

Згаданий комітет скликав загальні збори всіх українських громадян родом з Лемківщини, ще дня 18-го листопада 1933. року в Українськім Народному Домі в Буфало. Збори отворив Н. Гнатик пояснюючи ціль зборів і взываючи всіх до великого діла, до помочи будови Лемківського У. Н. Д. По короткій нараді вибрали Центральний Комітет Допомоги, в склад котрого вибрано таких громадян:

Дмитро Березюк, голова, Николай Гнатик, фін. секретар, Іван Грубяк — скарбник, Михайло Мигаль — рек. секретар, Михайло Завіський і Михайло Шафран — за Контрольну Комісію.

На цих зборах піднесли думку зібрати жертви на фонд будови Дому. Думка принялась і слідуючі односельчани з села Одрехова по їхній змозі, беручи під увагу тепершню скрутку в Америці зложили жертві:

Дмитро Березюк — 1 дол., Іван Грубяк — 1 дол., Дмитро Верниївський — 1 дол., Михайло Мигаль — 1 дол., Миколай Гнатик — 1 дол., Михайло Завіський — 1 дол., Олекса Слотюк — 2 дол.

До Ц. К. доручили ще місцеві українські організації, слідуючі жертві: Братство Св. Івана Хрестителя при гр.-кат. Церкві — 20 дол. Сестрицтво Пренепорочного Зачаття Пресвятої Діви Маїї при згаданій Церкві — 5 дол., Товариство „Український Сокіл“ Відділ Українського Народного Союза ч. 304 — 5 дол., Брацтво Св. Степана, Відділ Прорвідіння при згаданій Церкві — 5 дол., Центральний Комітет з добровільних жертв на Дім у Сяноці — 24 дол. 35 ц.

Разом зібрали Одрехівчани 72 дол. 35 ц. з чого 70 дол. переслали до Сянока.

На цьому не обмежились славні жертвовавці, бо, заохочуючи гаря-

чими словами старшину товариства продовжувати свою працю, приобіцяли ще дальшу поміч.

Честь і слава таким громадянам-українцям, що хоч як велика в них грошева скрута — не забувають про свою Батьківщину, а стараються скільки сил її допомогти.

Слава емігрантам Одреховинам!

Вадим.

Дбаймо ліпше за наші діти!

Найбільшим скарбом для родичів є добре виховані діти. Такі діти є не тільки потіхою та відрадою для своїх родичів, але вони є рівночасно живим примром добра для других дітей, а відтак стаються хосеніми членами суспільності. Однаке добре виховувати діти, не кожний потрафить; хто береться за виховання, цей мусить крім знання вложити чимало труду. Добрий батько мусить бути приготований на багато невдач та перепон, тому повинен терпеливо, витревало та постійно вести свої діти та експонувати їм дорогу до щораз кращого та лічшого. Не вистане дитину покормити та — приодіти; її треба вести **морально**. З вихованням мається річ так, як з будівлею. Хата без трівких підвалин завалюється та може пригнести нас своїм тягарем, так само діти, зле ведені змалку — невихован як слід і не закріплени в правді та розумній любові родичів — стають опісля тягарем і приносять своїм родичам ганьбу.

Найхосеннішим та найсильнішим середником у вихованні дітей — це **добрий примір**. Наукою приличної мови — (треба позбутися на се поганих навичок, прізвищ і гілких та двозначних слів — проклонів!) та чесною поведінкою між ріднею й серед чужих треба приучувати дітей шанувати чужу власність. Чесною працею та тягливим трудом не дозволяти загнітуватися в душі дитини жажді, жадобі чужого добра. Все майно рідні, хоч найбідніше, хата, обійтися повинні бути приміром чистоти, ладу і порядку, бо дитина навикне скоро ді такою ладу та остане такою. Ніякі заходи не поведуть до бажаних наслідків та цілий, коли діти будуть перебувати в лихих товариствах. Кожну дитину треба посыпати до школи. Не сміємо нарікати на нужду та деякі наші злідні, бо маємо просвіту, яка веде нас до добропуту та до кращого завтра. Тому треба заохочувати діти до науки та підганяти; дитина повинна мати довірю до школи. Однаке в теперішні часи, як шкільна наука стала чомусь не такою, якою бути повинна, бо

зводять різні дива „букварі“ — треба підтримати діти в вихованні діточками книжечками. Найкращою та найхосеннішою такою діточкою вчителькою є наш по цному світі знаний та — загально цінений й люблений **„Дзвіночок“**. Як вже було сказане, що дитя крім тіла має й душу — тому як не вистане приодіти та нагодувати тіло — так само не вистане вчити діти в школі читати, писати, числити (рахувати), бо дитина мусить знати, хто вона, чия вона дитина, яких предків. Яка вартість людини, яка не знає своєї історії?

І наш „Дзвіночок“ не тільки розвеселює, єдночить всі українські чесні діти в одну велику ріднію, але навчає поважати й любити батьків, старших, показує нашу минувшину; а нам треба вірних і твердих синів відродженій Нації. Ця діточка книжечка вказує дитині вже від першої молодості любити ріднію, матірну українську мову, вчити добрих звичаїв і обичаїв.

Всі знаємо, що не може бути нічого огиднішого, як хто калічить рідну мову, перекручує поодинокі слова, або заступає їх іншими, чужими. Дитина, яка читає Дзвіночок, ніколи не буде соромитися своєї дорогої, матірної мови, та ні буде поганити її чужими прищіпками; буде дорожити рідною мовою! В Дзвіночку находимо теж приміри пошанування власної гідності, велику любов до рідного краю, вчилюючися бачити нашу славну минувшину. З примірів навчається наша дітвора до пожертвування для батьківщини, пізнає наші права; буде за ними гордо обстоювати.

Богом є дане право до життя, розвою людей, які мають покористуватися земними скарбами — так само вказує нам наша історія, що кожний народ, а в цьому й наш український — має повні права боронитися за кращу свою долю; боротися безупинно — постійно, з повною вірою в побіду...

— вич.

Томко-чародій

(Правдива подія)

Чую бесідуюг люде по селі о Томку, же спровадив сой книжок о дуках і чарак, же ходит по селі і зашептує корови.

Тішатся бабска, же буде в селі свій „бача“.

— Кий фрас? — мишлю сой — ці би пек. Таж Томко дост мудрій газда ся видає, ходив по світу, не єдно видів, а тераз і „казето“ сой заплатив и читат, дежби таке? Хиба би — як поляки повідоют — „засьвіркував“?

Але то неправда, не може бити.

— Та вшитко єдно, треба піти до него іщи гнеска, й довідатися што єст?

— А як то правда, то треба му таки глупства з голови вигнати, бо шкода кожного человека, жеби пропадав в темноті.

— І иши гин єст його брат — што прийшов з другого села — може треба буде обох „вразумляти“.

— Іду до Томка. Вечер такий красний, што здається кращого нема на цілій землі. Така то крас наша Лемківщина. Лем в селі тераз тихіцько. Давнійше „тюгекали“ хлопчика аж голос ішов по верхах. А гнеска як більше „баронів“, як людей, никто не вказує носа на двір, „думат“ сам в хижі.

— Правіцьки заставем обох дома. Сідили на сіннянім порозі научали єден другого пчолярства. (Бо то

видите я ширив по селі пасічництво, то й Томка на то нагваряв і видно мав охоту, лем шукав інших „учителів“).

— Пчоли будут ся карати кождому, лем треба кождий новий улій свяченом водом покропити, свяченом крейдом хрестиків нарібіти і „взадгуз“ з пчолами занести там, де має улій стояти — вчит Томко Данька, свого брата.

— Іщи ліпше — повідат Данько — мати таку книжку, што в ній єст вшитко списане.

— Тото, то так! — признає Томко — але до книжки треба мати іщи мухи в носі...

— Ого! — то ви, як чую оба „фільзофи“ — мишлю сой. — Хтож вас того павчив? — звідується.

— Е, то єден такий, што юш барз давно з пчолами нарабят — гварит Томко.

— Не заберайте же сой того до голови. Я вас навчу так як оно єст по правді, кет лем сой пчоли купите. Будте спокійни.

— А тераз знаєте што? — подте до хижі і будеме духів спроваджувати або даки чари робити — підходжу Томка і ідеме сітриє до хиж.

— Гей — ви лем сой смішки робите зо вшиткого, а оно вшитко єст! Цісте чули о тій бабі, што в Мохнаці духів викликує? Викличе духа, і звідуєся го де є, што робит, як ся му там поводит і він і вшитко одповідат. Кільо там до

ней людей иде йой-йой фурами — образив ся Томко.

— Што бим ся сміяв, прецін сут ріжни комедії на світі, ріжни книжки чародійські, і о дуках. Я чув же ї ви якиси спровадили і беретеся до чогоси.

Навет єм чув же юш корови знаєте добрі лічити — барз вас баби вихваляють.

— Ей! — Я лем Орининій корові „загварив“, бо ся молоко барз тягло.

— То з вас направду буде даякий „бача“. Треба ся мати на ос торожності коло вас, бо можете „поробити“ — сміюся з Томка. Але я такої не вірю, жеби „шептаня“ комунебуть помогло?

— Штоби не помогло! — обурився Данько. — Я знам так корові поробити, што юш николи не буде ся добре доїла. Треба лем молодий ялівочці, што іщи не ма ла теляте — завертіти до рогів Пренайсьвятійшу Тройцю — ту Данько побожно збихнув і пізвів до гори. — З такої ялівки, бут здрав — корова юш николи добра не буде, покля ї назад не ви вертит Пренайсьвятійшу Тройцю з рогів.

— Здурів хлоп на прах! — мишлю сой в духу. — Но, знаєте што Даньку? Я, як жию іщим такого не чув — повідам. — Бійтесь Бога, хто видів Пренайсьвятійшу Тройцю корові до рогів заверчувати. Як ви то собі представляєте?

Повідам вам ту обом; жадних чарів нема, а духів тіж никто не годен спроваджати. Жаден Ваньо Сиріло, ани жадна глупа баба не годна того зробити. А я ся тіж по вас того не сподівав. Прецінте християнин і знаєте добре же Церков заборонює таке узнавати — вчу обох.

— То, то — власні же Церков тераз заборонює духів спроваджати, а перше сама спроваджала. Я вам ту оповім:

— В Камяний — юш барз дав но — єден старий єгомосць мав таку книжку, што з ней яких хтів духів спровадив з тамтого світу — і што їм казав, мусіли робити.

Раз треба било в Камяний дорогоу направляти. Єгомосць взяв книжку, викликав дяблісків з пекла. Потім лем сой взяв костур і як заче „чесати“ по ребрах чортисків... Сатани квичат як коні і збиваються до купи зо страху.

— А гайда дияволи до роботи! — розказує єгомосць — ма мі бити дорога рівніцько направлена як стіл!

Дябліска шмарилися до роботи як саранча.

Сиплеся деси, откальси каміння: єдни чортисків розгартають пазура-

Вже пробудилися лемки зі сну!

Там на Лемківщині, на горі високій, Прилетів спічнути сокіл бистро-окий. Як поглянув на ліси зелені, Крила підвів — тут є пільга мені. Подивився на села й ниви лемківські —

де живуть братя лемки українські. Сокіл бачив: Сонце сходить, Освіта й наука тьму продирає Темнота в лісах бродить.

Вже пробудилися лемки зі сну, Як весняне, любе сонце; Бо лунає пісня бадьоре! Геть під небеса сокіл вирина: В долі наша Лемківщина!

Денис Ільчишин.

и скаля по дорозі, а други п'ятами придолпують — і робота йде як машином.

Єгомосць лем ходит з костуром і час од часу дадного чортиска по тягне по лепеті, жеби ся лішне звивав і за пів години дорога готова.

Єгомосць взяв книжку і зас чортисків одчитав назад откаль пришли. Лем в повітря зафурчало так чортиска виривали до пекла.

— А раз пішов тот єгомосць до церкви одправляти. А слуга дохопив totу книжку — він не знев што то за єдна — і читат — читат, аж ту як не прилетит хмара ворон на подвіря — а то били ду хи — і кричат: „Давай роботу!“

Хвопчишко ся зострашив, не знаєш робити.

Імосць полетіла до церкви. — Так і так — повідат до єгомосьця — пот ратуй, бо біда.

— Покля службу не скіньчу, не можу іти — гварит єгомосць. — Але возте лену і розшмарте по по лю і кажте їм зберати. Я потім пріду та їх одчитаю.

Розшмарила імосць дві мірки лену по полю і казала зберати духам-воронам. А же лен далеко по полю розлетівся — не єде і до води впав — то духам довго сходило зо збераньом. Затля прішов єгомосць з церкви і духів одчитав. Вшитки пішли на тамтот світ, лем єден полетів по єдно зеренце лену аж гу Полянам і не вернув. Зато тераз там під Камяном все страшил.

— І ви тово уважате за правду Даньку?

— Та лем як! Я тово з пальця не висцав. Ціла Камяна о тим знає — гнівав ся Данько, же я му сьмію перечити, же то неправда. — Хоцьбисте што гадали, а оно вшитко так єст як стари люде повідають.

Я сой тіж за трийцят злотих спровадив книжок о чарах. О, смотте! І принюс з комори цілу купу: Спіритизм, Вороженя з долоній, пальців і карт, Сонник, Чорна і біла магія і ріжни „Тисьонце Цудуф“. А іщи хоць мі не знати кілько коштувало — хвалиться Томко — то сой мушу таку книжку спровадити о таких чарах жеби, хто піде на мое поле або до ліса красти, мусит — при тим што хтів вкрасти — стояти скаменілій, покля я не пріду і го не звольню.

— Ой бідаку, бідаку, скаменіла, але твоя голова Томку — гварю — і ви вірите в таки глупства?

— Та штоби ні? Як ся давно так діяло, то чого гнеска так не може бити?

Юш єм ся їх не брав веце перевонувати, лем повідаю:

— Томку, знаєте што? Ви оба з братом можете їхати на Сибір.

— А пошто? — звідуються оба.

— А там треба розумних людей. Ту тераз за такими як ви питают ся, навет книжку видали о тим. Продайте поле жидови і їдте. Тамнич не треба робити, шитко робят духи. Вистарчить зняти капелюш і скричати: падай до капелюша манна або: падайте машени галушки або пироги і юш летит што лем живні хцете. А ви лем будете папати і лежати та смарувати „бандзьох“. Потім станете і будете чарувати і чортами робити.

— Йой тоби барз добре било! — тішатся оба.

— Певно же добре, вистарчить костуром чортів заганати. Но, але я ся з вами загадав іщи мі даде чорти обсядут, як буду вертав до дому. Будьте здорови, добрани!

— Чекайtele, чекайте — кричат оба — а де то ся с тим Сибіром, до кого удати?

— А!? З тим? З тим удаїтесь денебудь, от хоць мі до господина Гнатишакова або Троханова ци Бодакова або Дуркотоза або якого-небудь іншого Циганова, они вас добре порадят, што робити.

Іду до дому і думам сой: Кілько ест таких Томків і Даньків на Лемківщині?

І деж не буде баламутства, кет таких бортаків де не хцеш, там обернеш.

А кілько треба мороки, жеби такого глуптака вивести на ясний путь?

Молодий Лемко.

Знати свою літературну мову — обовязок кожного. Вийшла нова книжка проф. Д-ра Ів. Огієнка: «Словник місцевих слів, у літературній мові не вживаних». Ціна з пересилкою 1 зл. 50 гр. 156 стор. Адреса: Варшава, вул. Стальова 25 м. 10.

Звірське вбивство парубка

на „кермаші“

В селі Вороблик королівський, пов. Коросно, відбувається рік річно величавий т. зв. „кермаш“ цебто празник в день Успення Пр. Богородиці. Цього року цей „кермаш“ заповідався незвичайно величаво, з'їхалось багато народу зі всіх дооколічних сіл. Цей власне день вибрали собі для своїх „гоно-рових“ порахунків, осібняки з під темної звізди. І коли священики відправляли Богослуження, а вірні не могучи поміститись в церкві, широко розмістились на площі під церквою, ці задурманені недолітки в обох Воробликах зорганізували формально два ворожі табори, таки під мурами церкви і з ножами, сокирами і т. п. знаряддям вдарили на себе, викликуючи загальний переполох серед приятніх.

Посипались удари, поплила кров, та це не втихомирило розпалошених „борців“, аж нарешті паде жертвою оден зі старших парубків Дамян Струс, 26-літній молодець, що за кілька тижнів думав станути під вінець... І дістався під вінець, падаючи під ударами сокири і різницького ножа, що прошив йому грудь майже наскрізь.

Нарід заплакав, чужі зачали поспішно роз'їздитись, виносячи крик враження й сумний настрій. В обох Воробликах однаково зацарив смуток і жалоба над жертвою темноти...

Лишень наші „рускі“ не сумували, для них це нічого, що в та-
кий великий празник стався такий страшний злочин... Урядили собі вечером помпатичну забаву з танцями і піяникою Й пили, співали та танцювали недалеко до рана... Їхня „моральна“ сторінка не позволила їм відложить забаву до найближчої неділі. Дуже гарне свідоцтво, нічого Й говорити чи писати.

Слідуючого дня відбулась секція і величавий похорон на цвинтарі в Вороблику шлях., де о. д-р Винницький виголосив дуже повчаючу проповідь над гробом покійного.

Свідомий

Увага!

Тому що при висилці грошей чеками завели оплату 10 гр. від висиланої суми до 50 злотих, — радимо посыпати передплату збирно по кількох. Нехай приміром змовиться 10-тьох передплатників з одного села, най вишлиють по 1 зл. тоді поштова оплата кожного буде коштувати лише 1 гр.

Вп. Передплатники „Нашого Лемка“ користайте, з такої посилики!

Жидівсько - масонський гачок в Андріївці. Перед двома роками приїхав з Америки до Андріївки коло Мушини Олександер Головач і старався запровадити в селі „нову віру“ т. зв. „дослідників св. Письма“. (Ту „нову віру“ поширює в світі жидівсько-масонська міжнародна організація для розвиття християнства. Між тим хотять нею затроювати і баламутити лемків всілякі американські платні висланники). Та не повезло Головачеві, бо андріївчани не далися збаламутити тому „новому пророкові“ за віймком трьох його кревних. Скликував кілька разів людей на нараду, захвалював, обіцював, але дарма, мусів від'їхати назад до Америки з нічим.

Так то аж з Америки приїжджають до нас різні дурисвіти і за жидівські гроші хотуть нас баламутити і ділити, щоб ми ліше між собою гризлися і через те попадали в більшу біду і слабли на користь ворогів, що нас хотуть знищити.

Свідомі лемки, женіть від себе всяких дурисвітів і жидівських обманців, горніться до просвіти, читайте і поширюйте „Нашого Лемка“, бо лише свідомістю виборемо собі краще завтра.

ДО ЧОГО ДОКОТИЛИСЯ МОСКВОФІЛИ?

Др. Орест Гнатишак, адвокат у Криниці, син бл. п. гр.-кат. пароха в Криниці, який постійно заявляє себе „руським“ патріотом, який є основником „Лемківського Союзу“, творцем і ідеольгом окремої „лемківської нації“ та ініціатором (тим, що дав початок) окремого гр.-кат. єпископства для Лемківщини, переписується з читальню ім. Качковського в Злоцьку...

Adwokat Dr. Orest Hnatyczak w Krynicy-Zdroju. Telefon 113. Do Zarządu Czytelni im. Kaczkowskiego w Złockiem o.p. Muszyna. Krynica dnia 20 sierpnia 1934. K. Do Zarządu Czytelni im. Kaczkowskiego w Złockiem. Stosownie do polecenia Sądu grodzkiego w Muszynie, proszę o złożenie w moj kancelarii kwoty 20 zł. które opłacię tytułem kaucji karnej w sprawie przeciw ks. K. Z poważaniem Dr. O. Hnatyszak“.

Змудрів.

Хрестний: Нанашку! Цисте юш тераз мудриє того, що ся діє?

Нанашко: Хрестний! Я юш тераз цілком пришов до божевілля — а як так далі піде, то на віку зглушю.

Обікрали кооперативу

В ночі з 28. на 29. серпня, обікрали злодії коопер. „Добробут“ в Ростоці великий на школу 120 зл. Треба зазначити, що кооп. „Добробут“ існує сім літ, і провадять її самі лемки і крадежі не було. Бо кождочасний склепар спав в кооп. і тим самим її пильнував. Аж за передостатнього склепаря котрий не хотів спати без жінки, мусіла управа асекурувати кооп. від крадежі — в „Дністрі“ з того часу ніхто не спав в кооп. і злодій „погаздував“.

На дальнє управа мусить наказати скlepареві спати в кооп. Тай самі члени мусять ночами пильнувати.

Чому не треба курити тютюну?

По перше тому, що пускаємо з димом тяжко запрацьований гріш, який можна би обернути на другі хосенні річи, як книжка та часопис.

По друге: курення тютюну (правівок та різних „академіків-дизарів“) є шкідливе здоровлю; викликує нервовість серця, забурення шлунка та кишок, брак апетиту, постійний катар гортани і наклін до багатьох різних заразливих недуг, як сухоти, нежити й т. д.

Дальше: курення тютюну ослаблює пам'ять, спроваджує безсонність; наука доказала, що від курення туманіє людина.

Вкінці читаємо дуже часто про різні, часті вогні та пожежі, які повстали від недокурків „огариків“, кинених в різних обставинах і місцях. Нераз цілі села вигоріли, бо наймит кинув „папіроса“ перед господарем зі страху до соломи або сіна.

Тому треба відзвичаюватися від цеї поганої навички, позбутися на все того шкідливого налогу. Чи паче не краще за цей гріш запрено-нумерувати собі часопис або призначити на культурні цілі?

На тих лемків,

що потерпіли під час злив і повені, зложили через Адміністрацію „Нашого Лемка“:

Вп. Звірик Осип, Зарувнє 5'— злотих.

Вп. Яків Паньків, Двоговиже Миколаїв н. Дн. 3'— злотих. Разом 8'— злотих.

Побожний.

Ваньо: Грицу! ти видів, як гнеска Захар в церкви побожно співав: «Подай Господи!». «Подай Господи!»

Гриц: Е! — він співав — але якби більше било то би сам ваяв.

Як кормити дихавичні коні?

В часах, як наші гори та долини навідують часті нещастья, як саме цьогорічня повінь, слота, буває корм і паша збирала для домашніх тварин засмічена, замулена, затухла. Такий корм викликує при надмірній праці у коней дуже часто побічних причин—дихавицю. Однак при відповідному кормі, можна дихавичного—як деякі зовуть „запаленого“ коня вживати ще цілі роки до уміркуваної роботи. Не можна давати такому коневі корму, який витворює багато води, або товщі. Таким кормом є зелена команіця, болгай, вика, підсів. Дихавичного коня не треба богато пасти, кормити „одробинкою“ сіна, а намагати вівсом. Пійло давати підстояле, чисте не зимне, бо зимна вода побільшує дихавицю. Дуже добре є давати такому коневі сушене ярено жито із хріном, поїти варом з капусти та держати в чистій часті біленій та провітрюваній стайні.

Добрий хліб із зрослого зерна

Багато господинь нарікає, що не є смачний хліб спечений з муки зі зрослого, або в часі слоти зібраного зерна. Хліб такий є не лише несмачний, але також буває нездоровий. В грудях пече—зага—скаржиться, гіркотою відбивається. Щоби позбутися цього, треба розвинити муку зраня, а хліб печи щойно другого дня. В часі киснення тіста, яке триває довше, як привичайнім печеню, бо 24 годин, твориться на поверхні тіста сіра піна. Цю піну треба дуже обережно збирати, скоро лише нагромадиться. Другого дня може також показатися така піна (фермент) при мішенні тіста, тоді належить її також дуже старанно зібрати. По вимішенні тіста можна зараз виробляти бохонці, палити в печі, та поступати далі, як звичайно при печені хліба. З цього бачимо, що це шумовиння (піна) є шкідлива, хліб через її не випікається, є лепкий „закальцований“ та причинює забурення у шлунку, бо соки не можуть роздробити та перетравити цих шкідливих побічних продуктів, які повстають в часі киснення тіста.

Листування

Вл. Баюс Ст., Пантина. Картку отримали. Газету висилаємо точно. На будуче неотри-

мані числа »Нашого Лемка« рекламируйте на пошті, в Ропчи Руській. Бажані числа »Н. Л.«, від 15. 5. ц. р., які Ви з позначами прилучили не отримали, вислали ми поручено посилкою. Так само віслали ми до виїзної читальні.

Вл. Др. Дзерович прислав 6. 8. 1 зл., зачислюємо на »Допомогу Лемкам«.

Вл. Г. Ардан: Передплата вирівнана по кінець цього року. Книжки вислано.

Вл. О. Яртимець: Зачислено по 30. 6. — 1935. Читанку вислано.

Вл. Ст. Вархоляк: поміщусмо в міру місця. Пишіть.

Вл. о. В. Григорович: Читанку (12) вислано; 1 зл. зачислено на 1 кв.

Вл. П. Гоцко: Дякуємо, та ждемо на решту. Канада-Торонто: Ми подали на адресах ч. 16. Хто ще вине, просимо прислати та приєднувати нових передплатників.

Всі, що виповнять умови подані в ч. 15. ст. 3. під »Важне«, одержать грамоту.

Слідуюче число одержать лише ті, що виповнюють залегlosti та надісять передплату по кінець року. Не маємо зложеного гроша, а нам піхто не дає папір та друк на кредит; за все мусимо платити готівкою. Не забувайте, що тільки добром друкованим словом проясните з вашого обійтися пізно та навчитеся хосенно господарити, бо »Наш Лемко« павчає, як вести господарку, щоби виплачувалася, та вказує, як домагатися своїх прав.

Ще одно цінне признання

„Український Бескид“ з Перемишля написав таке про »Першу Лемківську Читанку«:

„Перша Лемківська Читанка“. Бібліотека »Нашого Лемка“ ч. 1. Накладом Івана Тиктора. Львів, 1934. Стор. 60. Ціна (?) Було б корисно, якщоб ця »Лемківська Читанка“ дісталася до кожної лемківської хати, під кожну стріху. Новчти і побавити, а найголовніше, що освідомлює. Корисна ця книжочка не тільки для лемка, але й для кожного свідомого українця, який по інен пізнати близче Лемківщину. А з тої читанки дізнаєтесь, скільки є лемків на світі, де живуть, як живуть. Скільки на Лемківщині читалень. При тім пізнаєте зразки лемківського фольклору. В свідомій народі таких книжечок 100.000 розійшлося би за один місяць. А в нас? Побачимо.

Як бачимо, самі признання, тому кожний свідомий лемко повинен набути собі ту цінну книжочку, тим більше, що наклад не великий. Ціна та сawa т. є для передплатників »Нашого Лемка“ по 30 гр., а для поочих по 60 гр.

ВЕЛИКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

в передплаті

ВИДАННЯ ІВАНА ТИКТОРА
виходить щомісячними триаркуше-

вими зшитками, багато ілюстрована, великого формату, обіймати буде понад 600 сторін друку.

Передплата: місячно 1·20 зол., чвертьрічно 3·50 зол., піврічно 6·— зол., річно 12·— зол.

Передплатники, що надішлють передплату цілорічну згори одержать **даром тривку мистецьку обгортуку.**

Адреса: Новий Час, Львів, Косцюшка 1

Єдина най-інша

і своєрідна

ПАСТА до ВЗУТТЯ

„ЕЛЕГАНТ“

Львів, Кордецького ч. 51.

тел. 60-04.

КОНСЕРВУЄ ШКІРУ!

Уживайте лише цю пасту!

Нуріть

тільки українські

паперці і тутки

„КАЛИНА“

Жадайте всюди

Тато, мама, сини і доночки

Всі тішаться, коли в хаті є

„ФОРТУНИ НОВОЇ“

цукорки й помадки.

Крамниця — Львів, вул. Руська 20.

Уживаймо лише

**знаменитої
ЦИКОРІЇ**

„ЛУНА“

і здорової

ПІДМІНКИ

НАВИ „ПРАЖІНЬ“

виробів української кооперативної фабрики

„СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ“ у Львові

Платили у Львові, дія 10. 9. 1934.
ГРОШI.

1 долар ам.	5·19
1 „ канад.	5·26
1 мільрейс браз.	0·50
100 чеських корон	21·60
100 фр. франків	34·80
1 нім. марка	1·98

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпалти — за 1 мм. на 1-му шпалту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..